

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээт

Ягумэкыгыохэр рахьыллагъэх

Урысые Федерацием и Президент и Полномочнэ лыкыуу Къыблэ федеральнэ шьолырым щылэ Владимир Устиновым видеозэпхыныгъэм иамалхэр кызыфигъэфедээ, тыгъуасэ цыфхэр ригъэблэгъагъэх. Шьолырым хэхьэрэ субъектхэм ащыпсэурэ цыфхэр зыгъэгумэкырэ юфыгыохэр зэшлохыгъэнхэм пае регионхэм япашэхэм непэ юфэу ашлэрэм клэупчлагъ, ахэм пшэрыль гъэнэфагъэхэр афишыгъэх. Зэклэмкн нэбгыри 8-мэ В.Устиновым зыфагъэзагъ.

Юфтхьабзэм хэлэжыагъэх Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан, Адыгеим финансыхэмкнэ иминистрэу Долэ Долэтбый, АР-м мэкъу-мэщымкнэ и Министрствэ ипашэу Юрий Петровыр, муниципальнэ гъэпсыкнэ зилэ

«Теуцожь районым» иадминистрация ипашэу Хьачмамыкнэ Азэмат.

Адыгеим щыцэу Владимир Устиновым зыфэзыгъэзагъэр зы нэбгыр. Теуцожь районым ит къуаджэу Аскъэлае иветеранхэм я Совет итхьама-

тэу Еутых Хьазрэилэ къуаджэм ипсырыкыуаплэхэм ягъэ-клэжын фэгъэхыгъэу УФ-м и Президентэу Владимир Путиным фэтхагъ. А юфыр гъэцэклагъэ зэрэхьурэр зэхэсыгъом кышчалэтыгъ.

Тхьаклушынэ Аслъан мыщ дэжыым кызырэхьыгъэщыгъэмкнэ, къоджэдэхсэм ягумэкыгыо шыгуазэх, ар зэшлохыгъэным юф дашлэ. АР-м мэкъу-мэщымкнэ и Министрствэ 2016 — 2018-рэ илээсхэмкнэ къралыгыо программэхэу кышахыштхэмкнэ ищыкнэ тхыльхэр ыгъэхьазыргъэх ыкнэ УФ-м мэкъу-мэщымкнэ и Министрствэ лэкигъэхьагъэх. Ащ

кызырэгъэнафэрэмкнэ, къуаджэу Аскъэлае ипсырыкыуаплэхэм ягъэклэжын мы илээсым кыдыхэлъытэгъэшт, зэклэмкнэ ар километри 5 фэдиз мэхьу. Проектым пстэумкнэ сомэ миллион 6-рэ мини 102-рэ тефэшт. Ащ щыцэу сомэ мин 610-р — муниципальнэ образованиеу «Теуцожь районым», сомэ миллион 1,6-м ехьур — республикэм ябюджетхэм къахыштыт, адрэ къанэрэр федеральнэ гупчэм къафитлупшынэу агъэнафэ. Илээсэу тыхэтхэм итыгъэгъээ и 25-м нэс гумэкыгыо дэгъэзыжыгъэхьушт. Мы проектым игъэцэклэнкнэ пшэдэкыжы зыхьышт-

хэр министрэу Юрий Петровыр Теуцожь районым иадминистрация ипашэу Хьачмамыкнэ Азэматрэ.

АР-м и Лышхъэу кыгъэнэ-фэгъэ уахтэм, юфыгъор зэшлохыгъэ зэрэхьуштым Хь. Еутыхыгъэрэзагъ. Къоджэдэхсэм ягумэкыгыо зэхэзышлэгъэ пашэхэм афэрэзагъ.

Къыблэ федеральнэ шьолырым хэхьэрэ субъектхэм ащыпсэурэ цыфхэм къалэтыгъэ гумэкыгыохэр дэгъэзыжыгъэхэ зэрэхьурэм ежы ышхьэкнэ зэралыплэщтыр, ащкнэ регионхэм япашэхэм пшэдэкыжы зэрэхьурэр В. Устиновым клэуым кылуагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО

Адам.

Сурэтхэр А. Гусевым тыхыгъэх.

Дунэе къэгъэлъэгъоным къащыхэщыгъэх

Клэлэцыкылухэм якъэухъумэн фэгъэхыгъэ дунэе къэгъэлъэгъоноу Иран щыкылагъэм теклоныгъэ кышцызыхыгъэхэм Адыгеим ифотхудожникхэр ахэфагъэх.

Зэнэкъокъур едзыгъуицэу зэтеуыгъагъ: «Клэлэцыкылухэр ыкнэ урамыр», «Клэлэцыкылухэр ыкнэ юфшлэныр», «Клэлэцыкылухэр ыкнэ унагъор». Къэ-

ралыгыо 15-мэ ащызэлъашлэрэ фотожурналистхэм ыкнэ фотхудожникхэм ялофшлэ-гъэ мини 7-м ехьу зэхэщаклохэм къалуклагъ. Экспозицием хэхьэгъэ сурэттехыгъэ анахь дэгъуи 100-р жорим кыгъэнэфагъ.

АР-м культурэмкнэ изаслуженнэ юфшлэу, фотоклубэу «Лэгъо-Накъэ» ипашэу Аркадий Киринос кызырлыуагъэмкнэ, Урысыер Иран авторипллымэ кышцагъэлъэгъуагъ. Нэб-

гыри 3-р тиреспубликэ щыщых. Юфшлэгъы 100 анахь дэгъумэ Ольга Бережная, Марина Орловам ыкнэ Татьяна Фоминам яфотопроизведенияхэр ахэфагъэх. Мыхэм ыпшэкнэ зигугъу къэтшыгыгъэ фотоклубым зышагъэхьазыры.

Мэзаем ыкнэ къэгъэлъэгъоным Иран кышцызэлъахышт. Жорим зэфихысыжышт клэуххэм яллытыгъэу теклоныгъэ кыдэзыхыштхэм торжественнэ шлыкнэ тетэу афэгъушлэштых, шухьафтынхэр аратыштых.

ИШЬЫНЭ Сусан.

Адыгеим щыцэу нэбгырэ 18

Щылэ мазэм икнэуым Адыгеим щыпсэурэ клэлэ-еджэкнэ 18 агъэкылагъ Дунэе клэлэцыкылу гупчэу «Артекым».

Адыгэ Республикэм юфшлэнымкнэ ыкнэ социальнэ хэхьоныгъэмкнэ и Министрствэ ипресс-къулыкъу кызыртырэмкнэ, ахэм зэкнэми еджэнымкнэ гъэхьэгъэ гъэнэфагъэхэр зэралыхэрэм имызакъоу, щылэныгъэм инэмыкнэ лъэныкыохэмкнэ чанэу зыкыагъэлъагъо, бэкнэ узыгъугъын клэлэцыкылух.

Дунэе клэлэцыкылу гупчэм иапэрэ сменэ зэреджагъэхэм — «Время открытий!» — кыгъэнафэ клэлэцыкылухэм якыыхьынкнэ лэубытыплэ ашыштыгъэри.

Мэзаем и 14-м нэс клэлэцыкылухэр «Артекым» кыэтыштых.

(Тикорр.).

Зэфэхьысыжьхэр кIэкIэу

ИльэсыкIэу кыхьагъэм иапэрэ мазэ икIыгъ. БлэкIыгъэ 2015-рэ ильэсымкIэ зэфэхьысыжьхэр пшынхэу ащ фитыныгъэ кыуеты. А ильэсыр хэткIи кызырэыкIуагъэп. Кризисыр ары ауштэу къэзышыгъэри. Ар зэкIэми мымакIэу зэхашлагъ.

Адыгеир Урысые Федераци-ем изы субъектышъ, кризи-сым икIыныгъохэм кьаухьанэу хьурэп. АР-м экономикэ хэхьоныгъэхэмкIэ ыкIи сатыумкIэ и Министерствэ блэкIыгъэ 2015-рэ ильэсым республикэм социальнэ ыкIи экономикэ хэхьоныгъэу ышыгъэхэр пэшорыгъэшэу зэфихьысыжьыгъэх. Анахь шхьалэу ащ кыгъэпэ-гъуагъэхэр кIэкIэу кызыхегъэж-хэм, хэхьоныгъэхэм ямызакоу,

кызыщыклагъэхэри кыгъэжнэ-фагъэх.

Кризисым кIыныгъоу кы-зыдихьыгъэхэм зэрар кызыфа-мыхьыгъэр Адыгеим имэкью-мэщ хьызмэт, анахьэу чIыгулэ-жыныр ары. БлэкIыгъэ ильэ-сым ащ гъэхьэгъэ инхэр ышы-гъэх. Мэкьюмэщ хьызмэтым дэлажэхэрэм, зэхэубытагъэу кьэплэйтэмэ, сомэ миллиард 19,4-рэ аосэ продукция кыда-гъэкIыгъ. Ар 2014-рэ ильэсым

проценти 106,9-кIэ нахьыб. Былымхьунми, мыбэдэдеми, хахьо иI. Мэлэу ыкIи пчэнэу республикэм ихьызмэтшIапIэхэм алыгъыр процент 13-м, кьохэр проценти 7-м ехьукIэ нахьы-бэ хьугъэх. Адыгеим имэкью-мэщ хьызмэт хэхьоныгъэу ышыгъэхэмкIэ Кьыблэ феде-ральной шьолъырым апэрэ чIы-плэр шиубытыгъ.

Министерствэм кызыэриты-гъэмкIэ, промышленностым епхыгъэ хьызмэтшIапIэхэр кьэ-уцугъэхэп ыкIи зэтэзыгъэхэп, ау гухэкIми, производствэм хэхьоныгъэу ышыгъэхэм кьащыклагъ. Арэу щытми, эконо-микэм илэныкIоу пстэури зэхэубытагъэу пштэмэ, кьэгъэ-лэжгонхэр нахь дэй хьугъэ-хэп, зыпкэ итых плэмэ нахь тэрэз. Промышленностым хэхьоныгъэу ышыгъэр процен-ти 103-рэ мэхьу.

ПсэупIэхэм яшыни кыщыкла-гъэу плон плэкIыштэп. Мини-стерствэм кызыэритыгъэмкIэ, зэкIэмкIи псэупIэ квадратнэ метрэ 295-м ехьу республикэм шашIи, шатыгъ. Ар 2014-рэ ильэ-сым егъэпшагъэмэ, проценти 109-кIэ нахьыб. ПстэумкIи 2015-рэ ильэсым ищылэ мазэ кыщыублагъэу тыгъэгъазэм нэс псэупIэу республикэм шашIы-гъэр квадратнэ метрэ 4245-рэ мэхьу.

ГухэкIми, хэхьоныгъэхэм ямызакоу, щыклагъэхэр зыфэ-

хьугъэ лэныкIохэр щылэх. Гу-щылэм пае, кризисым ыпкэ кыкIыкIэ, инвестициеу респуб-ликэм иэкономикэ кыхалъхьэ-щтыгъэм кыщыклагъ. Процент 82,3-м нэсэу ахэр кьелыхыгъэх. ПстэумкIи блэкIыгъэ ильэсым инвестициеу кыхалъхьагъэр сомэ миллиарди 7,2-рэ зэрэ-хьугъэр.

Цыфхэм мылькоу кьалэкла-хьэщтыгъэри нахь макIэ хьугъэ. 2015-рэ ильэсым ищылэ мазэ кыщыублагъэу шэклогъум нэс пштэмэ, процент 11,3-кIэ ар кьелыхыгъ. Джащ фэдэу лэжап-кIэми кыщыклагъ. 2014-рэ ильэсым имэзипшI егъэпшагъэ-мэ, проценти 9,2-кIэ ар нахь макIэ хьугъэ. Уасэхэр етIуп-щыгъэу зэрэдэклаухэрэм ар кыхэкIыгъэу специалистхэм алытэ. 2014-рэ ильэсым иты-гъэгъэзэ мазэ егъэпшагъэмэ, 2015-рэ ильэсым ишэклогъу

мазэ уасэхэр процент 11,7-кIэ нахьыбэ хьугъэхэу агъэунафыгъ.

Мылькоу цыфхэм кьалэ-клахьэрэм кызыщэкIэм, са-тыуми щыклагъэхэр фэхьугъэх. Ащ товарэу зэригъапорэр про-цент 14,1-кIэ нахь макIэ хьугъэ.

ЗэкIэ кьэралыгъом ис пстэ-умэ афэдэу, тэри кризисым икIыныгъохэр зэхэтшIагъэх нахь мышIэми, ащ пэшIуекIорэ про-граммэу республикэм щыпхы-ращырэм шIуагъэ кызыэриты-рэр блэкIыгъэ ильэсымкIэ зэфэхьысыжьхэм кьагъэлъэгъуагъ. Цыфхэм кризисым икIыныгъо-хэр нахь макIэу зэхашIэнхэр, мылькоу кьалэклахьэрэм кы-щымыкIэныр, ящылэкIэ-псэукIэ нахь дэй мыхьуныр анахь шхьалэу зэрэщытыр АР-м и ЛIышхьэ сыдигъокIи кыхегъэ-щы. ЗэшIуахырэ пстэури ары зыфэгъэпсыгъэр.

ХЬУТ Нэфсэт.

Нахь Iэрыфэгъу кьашIыгъ

Мэзаем и 1-м кыщыублагъэу гъэтхапэм и 31-м нэс хэтрэ цыфи икIэсэ гъэзетхэмрэ журналхэмрэ гъэрекIоу щылэгъэ уасэмкIэ Урысыем и Почтэ икьютамэхэм ащыкIэтхэнхэ альэкIышт. 2016-рэ ильэсым иятIонэрэ ильэсныкIоу почтэм иотделе-ниеу Адыгеим итхэм ыкIи podpiska.pochta.ru зы-филорэ сайтым ащыкIэтхэнхэ амал щылэ хьугъэ.

Мы уахьтэм Урысыем и Почтэ исайтэу podpiska.pochta.ru зыфилорэм онлайн-каталог зэфэхьафэу 650-м ехьу ит. Адыгеим щыпсэурэ цыфхэм ежь-ежырэу зыфаер кырат-хыкIышъушт. Ащ пае гъэзе-тыр е журналыр ыкIи узщыкIэт-хэшт уахьтэр кыхьахынхэ, кызыэрэпIэкIэхьахьышт шIыкIэу нахь пшIолсынIкIэр бгъэнэфэн, пцIэ-плэкьюацIэ, кыздагъэ-

хьыжьышт чIыплэр (адресыр) иптхэнхэ фае. Фэлэ-фашIэм ыпкIэ банкым икартэкIэ птын плэкIышт. Ащ Iэрыфэгъу кье-шы ыкIи кIэтхэгъум уахьтэу ыхьыштыри нахь макIэ мэхьу.

— КIэтхэным изэхэщэн Уры-сыем и ПочтэкIэ мэхьанэшхо иI. Гъэзетхэр ыкIи журналхэр кыдэзыгъэкIыхэрэ сообщест-вэхэм чанэу Iоф адэтэшIэ ыкIи кIэтхэгъум ыпкIэ нахь макIэ

зэрэтшIыштым даклоу фэлэ-фашIэхэр зэрэбгъэцэкIэщтыр Iэ-рыфэгъу хьуным тыпыл. Сер-висыкIэу тилэхэм яшIуагъэкIэ, гъэзетхэр ыкIи журналхэр кы-зытхыкIыхэзэ есагъэхэми, Ин-тернетыр зикIасэхэми а Iофыр кьафэпсынIкIэшт, — игушыIэ кыщыхыгъэщыгъ «Почта Рос-сии» зыфилорэ почтовэ биз-несым игенеральнэ директор игуадзэу Инесса Галактионо-вам.

КIэтхэгъу компанием илоф-шIэн зэрэзэхышхэр, гъэзет-хэу, журналхэу ащ хахьэхэ-рэр, нэмыкI упчIэхэми яджэ-уапхэр почтовэ отделениехэмрэ podpiska.pochta.ru зыфилорэ сайтымрэ зэкIэми ащалэгъун альэкIышт.

(Тикорр.).

Ны мылькум изэхьокIыныгъ

Урысыем ПенсиехэмкIэ ифонд ны (унэгъо) мылькум телъытэгъэ кьэралыгъо сертификатхэр, джащ фэдэу мыщ щыщ зэтыгъо сомэ мин 20-р ятыгъэнхэр 2016-рэ ильэсым лыгъэкIотэшт.

ПенсиехэмкIэ фондым ибюд-жет зэригъэнафэрэмкIэ, а гухэ-лым кыхьэгъэ ильэсым сомэ миллиард 304,3-рэ пэуагъэхьащ.

Ильэси 9-м кыкIоцI ны (унэгъо) мылькум исертификат 23463-рэ Адыгеим щаратыгъ, ащ щыщэу 3063-р — 2015-рэ ильэ-сым атырагощагъэх. Унэгъо 15335-мэ мы ахьщэр кызыфа-гъэфедэгъ. Ащ сомэ миллиар-ди 5,5-рэ пэуагъэхьагъ.

УФ-м ПенсиехэмкIэ ифонд и Кьютамэу Адыгэ Республи-кэм щылэм социальнэ тынхэм-кIэ иотдел ипашэу ХьацIыкIу

Маринэ кызырэылауагъэмкIэ, кIэу кыхьэхьагъэхэм ащыщ сэкьат-ныгъэ зилэ кIэлэцIыкIлэхэм ясо-циальнэ фэлэ-фашIэхэр афа-гъэцэкIэнхэм ыкIи ящыкIэгъэ пкыгъохэр кьафашэфынхэм ахьщэр пэуагъэхьан амал ны-тыхэм ялэ зэрэхьугъэр.

Зэтыгъо сомэ мин 20-р кьа-лызыхынэу фитыныгъэ зилэхэр ны-тыхэу сертификатыр 2015-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 31-м нэс кызыэрэтыгъэхэр ары. Ащ епхыгъэ лъэу тхылыр гъэт-хапэм и 31-м атын альэкIышт. Шьугу кьэдгъэкIыжын, ны

мылькур 2015-рэ ильэсым зы-тетыгъэ сомэ 453026-м кы-хьэгъэ ильэсыкIэми фэдиышт. Мыщ телъытэгъэ программэр 2018-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 31-м нэс лъагъэкIотэгъ. Сер-тификатыр кьазэраратышт ыкIи ахьщэр зэрагъэфедэшт плалъэр гъэнэфагъэп.

Шьуналэ тешьудэ!

ЗыхэшъумыгъэкIокIэн фаер — ны-тыхэу ящэнэрэ е кыкIэ-лыкIорэ сабый кызыфэхьухэ-рэм (зыплунэу кьалызыыхьэрэм) Адыгэ Республикэм ибюджет кыкIэу аритыштыгъэ сомэ мин 50-р мы ильэсым алуIэштэп. Республикэ бюджетыр нахь макIэ зэрэхьугъэм кыхьэкIэу ар 2017-рэ ильэсым нэс зэкIа-хьагъ.

IШЬЫНЭ Сусан.

Кьюшхьэм зыщызыгъэпсэфыныр зикIасэхэм гъэмафи кIымафи ялэп. Ау кIымафэм осышхо зытелъ кьюшхьэштыхэм уакьыхэнэныр щынагъо.

Тыгъэгъазэм иаужырэ мэфитIу Адыгеим икьюш-хьэхэу осышхо зытелъхэм нэбгырищ кьахашьыжыгъ, ахэм зэкIэми фыкьюагъэхэр ялагъэх. ПсэупIэу Крас-нооктябрьскэм щыщ кIалэу Абдзэхэ зэпырыкIы-плэм зикьупшхьэ щызыгъэузыжыгъэр ежь-ежырэу кьюшхьэм кьехьыжышъуэгъп. Кьюшхьэ кьечэхьыпIэу «Вояж» зыфилорэм щыфыкьюгъэ зыгъэпсэфакIори джащ фэдэу машинэхэр зыцагъэуцурэ чIыплэм кы-нагъэсыжыгъ. ТIури ямашинэхэм арагъэтIысхьэхи, ялахьылхэм сымэджэщым ащагъэх.

Апшеронскэ щыщ шаклоу псыхьоу Пшехачка зыфилорэм пэмычыжэу кыщагъотыжыгъэм ыпкью зэпыкIыгъэу кычIэкIыгъ. А чIыплэм уекIолIэныр кьинэу ыкIи ар IэкIэ кыхьахьыжышъунэу зэрэщы-мытым кьахэкIэу, вертолетыр агъэфедэнэу хьугъэ. КIалэр Шьачэ икьэлэ сымэджэщхэм ащыщ кы-щелэзэнхэу чIагъэгъолъхьагъ.

— КIымэфэ мэфэ чьылэхэм ос зытелъ кьюш-хьэхэм тилофышIэ нэбгырэ 23-мэ Iоф ащашлагъ, — кылуагъ Урысыем и Адыгэ лыхьокIо-кьэгъэнэ-жьэкIо куп ипашэ игуадзэу В. Черепановым. — Кьин альэгъугъэми, япшэрылхэр агъэцэкIагъэх. Джири кьюшхьэм хэгъошыхьэхэрэм е кыхьэкIы-жынэу амал зимылэхэм Iэпылэгъу тафэхьуным тыфэхьазыр.

(Тикорр.).

Нэбгырищ кьыхашьыжыгъ

Цыфхэм яфитыныгъэхэр къаухъумэх

Къалэу Мыекъуапэ ипрокуратурэ 2015-рэ илъэсэу икIыгъэм Иофэу ышIагъэм изэфэхьысыжхэм ыкIи мы илъэсым пшъэрылъэу зыфигъэуцужьхэрэм афэгъэхьыгъэ пресс-конференцие къытыгъэ Мыекъуапэ ипрокурорэу Тхъазэплъ Аслъан. Иоф-тхъабзэм хэлэжъагъэх республикэм икъэбарлъыгъэлэс амалхэм ялофышIэхэр.

Цыфхэм ящылэкIэ-псэукIэ нахьышIу шыгъэнымкIэ, ахэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкIэ прокуратурэм Иофэу ышIэрэм А. Тхъазэплъыр къатегушылагъ ыкIи тапэкIэ пшъэрылъэу зыфигъэуцужьхэрэм ягугъу къышыгъ.

А. Тхъазэплъым къызэрилуагъэмкIэ, прокуратурэм икIулыкIу анахъэу ыналэ зытыригъэтырэр апэрапшIэ цыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр ары. ЯлофшIэнкIэ анахъ мэхъанэшхо зилэ Иофыгъомэ ащыщых псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтым ылъэныкъокIэ хэбзэгъэуцугъэр зэрагъэцакIэрэр, цыфхэм япсэупIэ фитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр, зыкIыныгъэ ахэлъэу бзеджашIэхэм ябэныгъэныр, псауныгъэм, гъэсэныгъэм ыкIи ахъщэ къольхэ тын-Iыхыным альэныкъокIэ хэбзэгъэуцугъэр амыукъоным лыплъэгъэныр арых. Джащ фэдэу япшъэрылъ шъхьалэхэм ащыщ цыфхэм ИофшIэнымкIэ фитыныгъэу ялэхэр къэухъумэгъэнхэр.

Лъэныкъо зэфэшъхьафхэм альпылъэгъэнымкIэ ИофшIэныр гъэлъэшыгъэным блэкIыгъэ илъэсым лъэшэу аналэ тырагъэтыгъ. Анахъэу цыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм мэхъанэшхо ратыгъ. БлэкIыгъэ илъэсым цыфхэм ядэо тхылъ 3660-рэ прокуратурэм къыIэ-кIэхьагъ. Ахэм янахьыбэр зыфэгъэхьыгъагъэр ИофшIэн зэфыщытыкIэхэр, пенсионнэ хэбзэгъэуцугъэр ыкIи сэкъатхэм яфитыныгъэхэр зэраукохэрэр, уголовнэ зэхэфынхэр, псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтым ылъэныкъокIэ цыфхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэр арых.

— ГумэкIыгъо шъхьалэхэм ащыщых псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтымкIэ фэло-фашIэхэр икIоу ыкIи тэрзэу гъэорышIэкIо компаниехэм зэрамыгъэцакIэрэр, тарифхэм ягъэнэфэн ыкIи къат пчъагъэу зэтет псэупIэхэм ялыгъын, ягъэцэкIэжын пылъ Иофыгъохэр. Ахэр дэгъэзыжыгъэ хъунхэмкIэ прокуратурэм Иофыгъо макIэп зэшуйхырэр, — къылуагъ прокурорым.

Журналистхэм яупчIэхэм джэуапхэр къаритыжхэзэ, Тхъазэплъ Аслъан къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтым ылъэныкъокIэ цыфхэм дэо тхылъэу къатыгъэхэм япчъагъэ блэкIыгъэ илъэсым хэхъуагъ. Дэо 256-у прокурорхэм къалэкIэхьагъэхэм янахьыбэр зыфэгъэхьыгъагъэр псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтымкIэ фэло-фашIэхэр икIоу ыкIи тэрзэу гъэорышIэкIо компаниехэм зэрамыгъэцакIэхэрэр, тарифхэм ягъэнэфэн ыкIи къат пчъагъэу зэтет псэупIэхэм ялыгъын, ягъэцэкIэжын пылъ гумэкIыгъохэр арых.

Мы гумэкIыгъом къыпкъырыкIыгъэ, къэлэ прокуратурэм игукъэкIыкIэ, АР-м ипрокурор ялэпылэгъоу блэкIыгъэ илъэсым гъэорышIэкIо компаниехэм цыфхэр шарагъэблэгъагъэх, ахэм япацэхэр къыхагъэлажъэхэзэ зэдэгущылэгъухэр адашыгъэх. ОбщественностымкIэ мы Иофтхъабзэм ишлогъэшхо къэкIуагъ. Сыда плэмэ псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтым ылъэныкъокIэ цыфхэм гумэкIыгъоу ялэр бэ мэхъу. Ахэм ащыщых псэупIэ-коммунальнэ хъызмэтым ифэло-фашIэхэм альатырэ ахъщэр хэбзэнчъэу гъэорышIэкIо компаниехэм зэрэдагъэклаерэр, къат пчъагъэу зэтет псэупIэхэм ялыгъын ыкIи ягъэцэкIэжын пылъ Иофыгъохэр. Мы лъэныкъомкIэ экIэмкIи хэукъоныгъэ 39-рэ къыхагъэщыгъ, лэщэ IэнатIэ зылыгъ нэбгырэ 45-мэ дисциплинарнэ пшъэдэкIыж атыралъхьагъ, нэбгыри 2-мэ алыплъэнхэу афагъэпытагъ.

Джащ фэдэу пресс-конференцие къыщалэтыгъэ гумэкIыгъохэм ащыщ анахъэу кIы-мэфэ лъэхъаным къекIокIырэ грип ыкIи пэтхъу-лутхъу узхэм Мыекъуапэ дэт аптекэхэр икIоу зэрафэмышъазырыхэрэр. Тхъазэплъ Аслъан къызэрилуагъэмкIэ, Адыгеим и Прокуратурэрэ пшъэдэкIыж къэухъумэгъэнымкIэ Министерствэмрэ ялофышIэхэр зэгъусэхэу Адыгэ Республикэм исы-

мэджэххэм, аптекэхэм пэтхъу-лутхъум ыкIи гриппым апэ-шукелорэ Iээгъу уцхэр икIоу ачIэлэхэмэ ауплъэкIух. Гу-щылэм пае, Мыекъуапэ дэт аптеки 10-р зауплъэкIум, УФ-м и Правительство зыгъэ-унэфыгъэу шокI зимылэ Iээгъу уц купхэм ащыщхэр, анахъэу гриппым пэшукелорэ Iээгъу уцитIоу арбидол, каго-цел зыфэлощтхэр аптекитIумэ ачIэмылхэу къыхагъэщыгъ. Ау уцхэм ауасэ хэбзэнчъэу къалэтыгъэу къыхагъэщыгъэп. Арэу щытми, уплъэкIунхэр прокуратурэм лъегъэкIуатэх. Джащ фэдэу зыныбж имыкIугъэ кIэлэцIыкIухэм япсихикэ зэщызыгъэкIорэ препаратхэр аптекэхэм ащазэхэмэ ауплъэкIух.

Журналистхэм яупчIэхэм джэуапхэр къаритыжхэзэ А. Тхъазэплъым къызэрилуагъэмкIэ, УФ-м и Генеральнэ прокурор пшъэрылъэу къафисыгъэм къыпкъырыкIыхэзэ, мы уахътэм квартирабэу зэхэт унэхэм ахэт лифтхэр ыкIи газрыкIуапIэхэр щынэгъончъэу цыфхэм агъэфедэхэмэ ауплъэкIух.

Джащ фэдэу прокуратурэм ведомствэ зэфэшъхьафхэм шIуагъэ кытэу Иоф зэрадишIэрэр, ахъщэ къольхэ тын-Iыхыным ылъэныкъокIэ ыкIи предпринимательхэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэмкIэ Иофхэм язытет журналистхэр щигъэгъозагъэх.

— Прокуратурэм пшъэрылъэу илэхэм ащыщ ахъщэ къольхэ тын-Iыхыным пэшукелогъэнымкIэ хэбзэгъэуцугъэр гъэцэкIагъэ зэрэхъурэм прокурорхэр лыплъэнхэр, ащкIэ уплъэкIунхэр зэхэщэгъэнхэр, мы лъэныкъомкIэ бзеджэшIагъэ зезыхьагъэхэр гъэпщынэгъэнхэр, ахъщэ къольхэ тын-Iыхыным ылъэныкъокIэ цыфхэм, организациехэм яфитыныгъэу аукуагъэхэр зэтэгъэуцожьыгъэнхэр ыкIи къэухъумэгъэнхэр, — кIигъэтхыгъ А. Тхъазэплъым.

ХэбзэхъумэкIо къулыкIухэм хэукъоныгъэу ашIыхэрэр дэгъэзыжыгъэнхэм фэшI гъэлъэшыгъэ шIыкIэм тетэу прокуратурэр альпылпъэн ыкIи ведомственнэ уплъэкIунхэр нахьыбэрэ зэхэщэгъэнхэ фаеу кIэухым къылуагъ. АщкIэ анахъэу аналэ зытырагъэтын фэе лъэныкъохэр къыгъэнэфэгъэх.

Тхъазэплъ Аслъан къызэрилуагъэмкIэ, тиреспубликэ хэбзэгъэуцугъэр къызэрэщыдалытэрэм, бзеджэшIагъэу зэрахъэхэрэм ибагъэ зынэсырэм ыкIи республикэм хабзэу илпыр гъэцэкIагъэ зэрэхъурэм прокуратурэр лыплъэщт, тапэкIи цыфхэм яфитыныгъэхэр къызэриухъумэщтхэм ыналэ тыригъэтыщт.

КИАРЭ Фатим.

Сурэтыр Iэшынэ Аслъан тырихыгъ.

Псыр къадэмыуным фэшI

КIымэфэ ужым осэу къушъхьэхэм къатенагъэхэр къэжъужьхэу, гъэтхэ оцххэри къызызэкIэлъыкIохэкIэ, псыхьохэм псэу адэтыр къадэуным ищынагъо щылэ мэхъу, къадэуи къыхэкIыгъ.

Ащ фэшI кIымафэр имыкIыгъэ псыхьо нэпкъхэм яуплъэкIун ыкIи ягъэпытэн Адыгеим щырагъэжъагъ.

УФ-м и МЧС АР-мкIэ и Гъэ-лорышIапIэ къызэритыгъэмкIэ, псыр къымыуным лыплъэгъэным фытегъэпсыхьэгъэ Иофтхъабзэу 2016-рэ илъэсым иапэрэ мээих къыкIоцI зэшIуахыщтхэм яплан блэкIыгъэ тхъамафэм агъэнэфэгъ. Ащ къызэрэщыдэлъытагъэмкIэ, пстэумэ апэу псыхьохэм псыр къадэкIыным ищынагъо нахьыбэу зыдэщылэ чIыплэхэм, нахьыпэкIэ къызщадэкIыгъагъэхэм нэпкъхэр ащагъэпытэщтых, псыхьохэр агъэкъэбзэщтых, ачIэхэр атхьущтых. ГъэлорышIапIэм ипа-

щэ къызэрилуагъэмкIэ, Красногвардейскэ районым ит къуаджэу Улапэ дэжъкIэ псыхьоу Лабэ инэпкъ агъэпытэщт, Мыекъопэ районым ит къутырэу Шэнтыхьо дэжъкIэ псыхьоу Шэнтыхьо ыкIи Джэджэ районым ит къутырэу Смольчев-Малиновский зыфилорэм дэжъкIэ псыхьоу Щэхъураджэ щагъэ-къэбзэщтых, атхьущтых. ПстэумкIи ар километри 2 зэрэхъурэр. Мы ИофшIэнхэр гъэтхэпэ-мэлылфэгъу мазэхэм аухынхэ фае.

Джащ фэдэу муниципальнэ образованиехэм ежъ акIуачIэкIэ лъэмыдж чIэгъхэр, кэнаухэр, оцхыпсым икIуапIэхэр агъэкъэбзэщтых.

Хэбзэукъоныгъэхэм къащыкIэрэп

Щылэ мазэм и 22 — 29-м къыкIоцI административнэ хэбзэукъоныгъэ 600-м ехъу полициеи икIулыкIушIэхэм республикэм щагъэунэфыгъ.

Ащ ипроцент 24-р обществэнэ чIыплэхэм шъон пытэхэм зэращешъохэрэм япхыгъэ хьугъэ-шIагъэх.

Игъом административнэ тазырхэр зымытыгъэу, ешъуагъэу общественнэ чIыплэхэм къащызыкIухьэрэ ыкIи бзеджэшIагъэ цыкIухэр зезыхьэгъэ нэбгыри 189-мэ административнэ пшъэдэкIыж арагъэхьыщт. Джащ фэдэу зыныбж имыкIугъэ кIэлэцIыкIухэм янэ-ятэхэр икIоу зэралъымыплъэ-

хэрэм, зэрамыгъасэхэрэм ыкIи ахэр общественнэ чIыплэхэм тутын зэращешъохэрэм япхыгъэ хэбзэукъоныгъэхэри агъэунэфыгъэх.

Адыгэ Республикэм хэгъагу кIоцI ИофхэмкIэ и Министрствэ къызэритыгъэмкIэ, бзеджэшIагъэхэм янахьыбэр къалэу Мыекъуапэ щыпсэхэрэм зэрахьагъ, ащ къыкIэ-лъэкIох Мыекъопэ ыкIи Тэху-тэмыкье районхэр.

(Тикорр.).

ТКЪОШ РЕСПУБЛИКЭХЭМ

Игъо шъыпкъэм

Игъот макIэу унэгъуабэ зэрэщылэр экIэми тэшIэ. Сабыибэ зилэхэри, унагъо зышIэнэу езыгъэжъэгъа-кIэхэри ахэм ахэтых.

Ащ фэдэхэм Iэпылэгъу узэ-рафэхъушъуштымкIэ Къэбэртэе-Бэлыкъар Республикэм энэргетикхэм щысэ къагъэлъэгъуагъ. Ахэм экIэми ямэзэ лэжъапкIэ щыщ зипсэукIэ дэихэм афы-зэхалъхьагъ, пстэумкIи сомэ мини 174-рэ аугъоигъ. Ахъ-щэмкIэ шхыныгъо зэфэшъхьафхэр — хъаджыгъэ дзыу, шъо-ушыгъу килограмми 10, ты-гъэгъэзэ дэгъэ литри 5 унагъо

пэпчъ къыфашэфыгъэх ыкIи зэбгырашъыжыгъэх.

Цыфхэм ар ягуапэ хьугъэ. Энэргетикхэм ягукIэгъу къызэрэушыгъэм ыгъэгъушIуагъэх. Щы-лакIэр къызщэфэхыгъэ лъэхъаным ащ фэдэ шIушIэр гопэ за-къоп, псапи мэхъу. Сыдигъуи адыгэхэм яхэбзагъ зеделэжы-хэу, чIыплэ зэжъу зифэхэкIэ джыри ар ащыгъупшэрэп.

(Тикорр.).

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ия 25-рэ ИЛЪЭС ИПЭГЪОКІ

Лъэуж къэзыгъанэрэм уегъэгъуазэ

Урысые Федерацием исурэтышхэм я Союз икбута-мэу Адыгэ Республикэм щылэм итхьаматэу Хьуажь Рэмэзанэ изэфхьысыжхэр щылэныгъэм дештэх.

Къокыплэм щыпсэурэ лъэпкхэм яискусствэхэмкӀэ Къэралыгъо музейеу Мыекбугапэ дэ-тым къэгъэлъэгъонэу къыщы-зэуахыгъэм цыфыбэ зэрэплъырэм мэхъэнэ ин реты.

— Тиреспубликэ ильэс 25-рэ зэрэхурэм фэгъэхьыгъэу къэгъэлъэгъоныр зэхэтцагъ, — къытиуагъ музейеу шӀэныгъэмкӀэ илофышӀэу Сулейман Фатимэ. — ПэшлорыгъэшӀэу зэфхьысыжхэр тшыгъэх, дэгъухэм анахь дэгъужхэр къыхэтхыгъэх. Сурэт пэлч гур зыфещэ. Адыгеим, Краснодар краим, нэмыкӀхэм къарыкыгъэхэм къэгъэлъэгъоныр ашӀогъэшӀэгъон.

Хэгъагоу тызщыпсэурэм, Адыгеим ятарихь, лъэхъанэу тызхэтым цыфхэм ящылӀкӀэ-псэукӀэ халъагъорэм, нэмыкӀхэм сурэтхэр афэгъэхьыгъэх. Іэкыб къэралыгъохэм къащалъэгъуэр сурэт зышыгъэхэри къахэкы-

гъэх. Бырсыр Абдулахь, Къат Теуцожь, нэмыкӀ сурэтышӀ цӀэ-рылохэм тарихьымрэ искусствэмрэ яхьылӀгъэ гушшысэхэр ялофшлагъэхэмкӀэ къауатэх. Хьмэ хэгъэгъухэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм сыда агу ихьыкырэр, адыгэмэ ятарихь чыгу анэлу къыфагъазэу къызыплъэхкӀэ альэгъу ашӀоигъор хэта къытэзылощтыр? Т. Къатым тарихьым, искусствэм, щылаклэм зафигъази, тилъэпкъэгъухэм ягумэкыгъохэр къырилотыкыгъэх.

Бырсыр Абдулахь сурэтэу ышыгъэхэм анахьэу къахэдгъэ-щырэр зэгъэпшэн амалхэр зэригъэфедэхэрэр ары. Пчыхъ горэм Абдулахь илофшлагъэхэм сӀалпынэу ыдэжъ сыклогъагъ. Тарихьым, искусствэм, тыкэ-зыуцухьэрэ дунаим, фэшъ-хьафхэм афэгъэхьыгъэ сурэтхэм садэгъуцылэ сшӀоигъоу сӀалпыштыгъ. Сирием зэо-банэу

щыклорэм сурэтышӀыр лъы-лэсыгъ. Цыфхэр гузэжыогъум хэтхэу ашъхьэ зэрэрахыжы-щтым егупшысэх. Егъэзыгъэ-хэшъ, яунэхэр, яцагъухэр, якӀэ-лэцыкыгъор зыщыклогъэ урам-хэр къабгынэх...

ГукӀэ плъэгъурэр псэм нахь пэблагъэ мэхъу. А. Бырсырым сурэтэу ышлын ылъэкыштым имэхъанекӀэ гъунапкъэ илӀп. Цыфхэм ягумэкыгъохэр къы-гъэлагъохэзэ, щагум къыдэ-нэгъэ быгъум ыналэ тыредзэ. Заом имашӀо зэпкъыгъэ быгъур лӀщым къызэрэдэкӀыжыштым пылъ, инӀплъэгъу адыгэмэ яхэ-кужъ къэгъэзагъ, ари мэгъугъэ, ячыгу къеклужыкхэрэ тилъэп-къэгъухэм ауж кыхьэ шӀоигъу...

Псэ зыпыт сурэтым удэгъу-щылӀэзэ, тарихьым зыфэогъа-зэ. Археолог ыкӀи сурэтышӀ цӀэрылоу ЛӀупӀкӀэ Нурбий икӀэ-бархэм нэбгырабэ ядӀлуштыгъ. Музейм щызӀэулагъэхэр сы-хьатым еплъыхэрэп, зэбгырыкы-жыныхэм дэгӀлэхэрэп. Н. ЛӀу-пӀкӀэм зӀрилъытэрэмкӀэ, Гъо-гунэкъо Мухъарбий, Бырсыр Абдулахь, Абрэдж Гоцъэфыжъ, нэмыкӀхэм ясурэтхэм уяплъызэ, тарихьымрэ искусствэмрэ язэ-

пхыныгъэхэр нахьышӀоу зэогъа-шӀэх. Лъэпкъ зэфэшъхьафхэр музейм зэрэщызӀэулагъэхэр сурэтышӀхэм яшӀушлагъ.

— Адыгэ Республикэр ильэс 25-рэ зэрэхурэр хьугъэ-шӀэгъэ инхэм ахэтэлытэ, — къыти-уагъ музейм шӀэныгъэмкӀэ ило-фышӀэу Полина Образцовам. — НыбжыкӀэхэр бэмэ къаӀлэ-упчӀэх. Сигуапэу журналистхэм гушылӀгъу сафэхъугъ. Щысэ зытырахырэ сурэтышӀхэм лӀэ-ужхэр зэрапхы. Блэкыгъэ уахьтэр къытфалуатэзэ, неущрэ мафэр республикэм къызэрэ-тэжыштыр къагъэлагъо.

Культурэм илофышӀэхэу Пэ-рэныкӀо Чатибэ, Шъхьаплъэкъо КъӀэсэй, шӀэныгъэлэжхэм, сту-дентхэм яеплъыкӀэхэр Адыгэ

Республикэм икӀэралыгъо гъэ-псыкӀэ зэрэпытагъэм афэгъэ-хьыгъэх. Тиреспубликэ ылъэ зэ-рӀэтеуцагъэр, мафӀкыым тызэрэ-факлорэр сурэтхэм ахӀолагъо. Хьуажь Рэмэзанэ къызэрэти-уагъэу, илофшлагъэу щылӀэр ежъ-ежырэу къэзыгъэлагъорэм гу-щылэ башӀэ къепӀолӀэн ищыкӀа-гъэп. Сурэтым уеплъызэ гушы-сэу уигъэшӀырэм щылэныгъэм ухещӀ... Е. Абакумовам, Т. Ва-гановам, А. Къуанэм, П. Филип-пенкэм, Э. Овчаренкэм, Г. Аб-рӀджым, нэмыкӀ сурэтышӀхэу лъэпкъхэр зэфэзышӀэхэрэм гур агъэлъыхьо...

САХЫДЭКЪО Нурбий.

Сурэтыр музейм къыщытет-хыгъ.

Журналистикэм илахьышхо хишӀыхьагъ

Адыгэ журналист цӀэрылоу, Урысые Федерацием культурэмкӀэ изаслуженнэ иофышӀэу, Къэрэщэ-ЩӀэрджэсым изаслуженнэ журналистэу, Советскэ Союзым, Урысыем ятхаклохэм, яжурналистхэм я Союз хэтэу Даур Джэхьфар Ахьмэд ыкӀом ыныбжъ бэмышӀэу ильэс 85-рэ хьугъэ.

Джэхьфар урысыбзекӀи адыга-бзекӀи тхылъ 17 къыдигъэкыгъ. Непи ар чанэу общественнэ иофхэм апылъ, журналист ныб-жыкӀлэхэм, нахьыжхэм дэ-гъоу ахэзагъэ.

Даур Джэхьфар Ахьмэд ыкӀор 1931-рэ ильэсым щылэ мазэм и 6-м Хьабэз коим хэхьэрэ Новэ Хьумэрэн (Хьумэрэн цы-кӀум) къышхыгъ. Къоджэ мы-иным ублӀпӀэ еджапӀэти дэты-гъэр ПсэукӀэ Дахэм (Къылыш-къуаджэм) классы 7-р 1950-рэ ильэсым къышхыгъ. Лъэпкъым къыхэкӀыгъэ цыф цӀэрылуабэ зыщеджӀгъэ, Советскэ Союзым и Лыхьужьэу Хьабэз Умарэ ыцӀэ зыхьырэ Черкесскэ кӀлэ-егъэджэ училищым чӀэхьагъ. Ар къызеу х нэуж Абазакт (Еджэ-быкӀое) ильэси 7 еджапӀэм адыгабзэмрэ литературэмрӀкӀэ щыригъэджагъэх дзэ къулыкӀум ащӀфэ нэс. 1957-рэ ильэсым дзэ къулыкӀум къызекӀыжыым гъэзетэу «Черкес пэж» зыфи-лорэм лухьагъ, зэдзӀлакӀоу, ли-тератникэу, мэкъумэщ отделым ипащэу щытыгъ. Иоф ышӀлэ-зэ Къэрэщэ-ЩӀэрджэс къэралыгъо кӀлэегъэджэ универси-тетыр дэгъу дэдэу къыуыгъ. ЖурналистикэмкӀэ илӀпӀэлэс-

ныгъэ хигъэхъонэу 1967-рэ ильэ-сым партием и Къэрэщэ-ЩӀэрджэс хэку комитет иунашӀокӀэ ар Ленинград дэт апшӀэрэ партийнэ еджапӀэм ижурналист къутамэ щеджӀнэу агъӀкӀуи къыуыгъ, игъашӀэ зэрэщытэуи ащ фиғӀлорышлагъ, ильэс 52-рэ ишъыпкъэу адыгэ лъэпкъ-ми, Урысыеми афӀлэжыагъ.

Адыгэ гъэзетым имызакъоу, Кавказым, Урысыем къащыдэ-кырэ гъэзетхэм ялофшӀэн Джэ-хьфар чанэу ахӀлэжыагъ. Пар-тием и Къэрэщэ-ЩӀэрджэс хэку комитет ибюро иунашӀокӀэ шта-тым хэмьт корреспондентэу ильэс 20-рэ КПСС-м и ЦК игъэ-зетэу «Сельская жизнь» зыфи-лорэм Иоф шишлагъ, Иофыгъоу къылӀэтыгъэри макӀлп, ахэм язэ-шӀохыни ишъыпкъэу хӀлэжыагъ.

Хэгъэгъу ззошхом илӀэхъан шӀэоажыгъэми, дзӀкӀолӀ улагъэр аджалым щухъумагъ. Ащ лъыр къыпычъэу ишӀэогъу КыкӀ Хьа-мидрэ ежыӀррэ агъэбылгыгъагъ. Ау нэмыцхэм ащыц КыкӀ Хьа-мидэ ззозапсэу къыуыкыгъагъ, Джэхьфари улӀгъэ хьылъэ къы-тырищӀгъагъ. АрэушӀэу зэрэщы-ти дзӀкӀолпым ыпсэ къэухъумэ-гъэным фӀшӀлэ зӀкӀэ ышлагъ. Теклоныгъэшхор къызыдахы-

гъэр ильэс 70-рэ зы-щыхъурэм тефэу Даур Джэхьфар Къэрэщэ-ЩӀэрджэс Республикэм идзӀкӀолӀхэу Теклоныгъэр къыдэзыхыгъэхэм тын шлагъо афишыгъ: «Лыхьужыныгъэм игъогукӀэ», «Участники Парада Победы 1945», «Сын двух народов» зыфилорэ тхылъхэр къыдигъэкы-гъэх. ДзӀкӀолӀхэм ацӀэ-хэр, ясурэтхэр архивым къыхихыжхь, тхылъым дигъэхьагъэх.

2013-рэ ильэсым «Къэрэщэ-ЩӀэрджэсым икӀэбарлъыгъэлэс» гъэзет иеджаклохэм «2013-рэ ильэсым итхӀкӀо анахь дэгъу» зыфилорэ щытхьуцӀэр Даур Джэхьфарэ къырапӀэсыгъ. Ащ итхылъэу «ЛъэпкъытӀумэ акъо» зыфилорэр 2014-рэ ильэсым тельытэгъэ программэу «Теклоныгъэшхор къызыдахыгъэр ильэс 70-рэ мэхъу» зыфилорэм Саратов хэ-кум щыхагъэуцуагъ ыкӀи а тхы-лӀым Саратов итхылъеджапӀэ-хэм ащыц горэм лъэтегъэуцо щыфашигъагъ. Ащ нэмыкӀлэу тиреспубликэ къыщыдӀкырэ лъэпкъ гъэзетхэм ялофышӀэ-хэм Даур Джэхьфар итхылъэу «Адыгэ журналистикэм икӀежъа-пӀэхэр» зыфилорэр Къэрэщэ-ЩӀэрджэс Республикэм ижурна-листикэ итарихь фӀгъэхьыгъэ тхыгъэ анахь дэгъоу алытагъ.

Дж.А. Даурыр Темыр Кав-казымкӀэ СМИ СК-м ифорумыш-хо хэтыгъ. Ащ къекӀолӀгъэ республикэ пстӀуми ялыкӀохэм ащышӀэу журналист ныбжыкӀэ-хэм зафэзыгъэзэнэу къыхахы-гъагъэр Даурыр ары.

Хэгъэгъу ззошхом хӀлэжыа-гъэхэм, хӀкӀодагъэхэм яшӀлэжъ къэухъумэгъэнымкӀэ ЩӀэрджэс-кӀалэ щызэхэщӀгъэ ныбжыкӀэ Советым и Щытхьу тхылъ Даур

щыуцу сшӀоигъуагъ. Урысые Федерацием искусствэхэмкӀэ изаслуженнэ иофышӀэху, адыгэ ордэус цӀэрылоу Даур Аслъан имэкъэмабзекӀэ тхыгъэ архи-выр ащ щызӀэфихьысыжыгъ. А тхылъым зӀреджагъэр «Къало ордэ, си Кавказ!» А тхылъымкӀэ Джэхьфар адыгэ лъэпкъым имызакъоу, Кавказми, Урысы-еми ащыпсэурэ лъэпкъхэм, дунаим щитӀэкъухьагъэ хьугъэ адыгэхэм Даур Аслъан иорэд дахэхэр къафиухъумагъэх.

Даур Джэхьфар ильэс 52-рэ редакцием зыщӀлажъэм, адыгэ лъэпкъым пае бэ ышла-гъэр. Ткъош къэбӀртаехэмрэ Адыгэ хэкум исхэмрэ къэбар-хэмкӀэ зэхьожыныхэм кӀэщакӀо фӀхьугагъэр ары. Ар иубланӀэу адыгэ гъэзетхэу «Адыгэ пса-лъэм», «Адыгэ макъэм», «Чер-кес хэкум» зэхэт номерхэр къыдагъэкӀыхэ хьугъэ. Джы ха-бзэ зэрэхъугъэу, мэзиц къӀэс ащ фӀдэ номерхэр къыхаутых. Ащ адыгэхэр нахь тызӀерешӀлэ, нахь зӀпӀблагъэ тешы. Даур Джэхьфар хищыгъэ лъагъом жур-налист ныбжыкӀлэхэри рӀкӀох.

Ты насыпшыло горэ дунаим тетмэ, Даур Джэхьфари ахэм зэу ащыц. Ащ ыкӀоу Рэмэзанэ дунэе зэфышчытӀкӀлэхэмкӀэ дзэ институтыр къыуыгъ, политик цӀэрылоу Евгений Примаковым игъусэу Иоф ышлагъ, Адыгеим илыкӀоу Москва щылэм иго-дзагъ, шӀэныгъэхэмкӀэ канди-дат, востоковедениемкӀэ инсти-тутым ипащэ игуадз. ЫкӀоу Ахьмэд Белгород дэт сатыушӀ Академиер къыуыгъ, бизнес-мен. Ыпхьоу Эльмирэ меди-цинэм Иоф щешӀлэ. Джэхьфар къорыльф кӀӀищырэ пшӀэшӀ-тӀурэ ил. Ахэм ягушӀуагъо непэ хэт, шӀум, шыпкъагъэм афе-гъасэх, ежъ игъашӀкӀи, идунэе-тетыкӀлӀи щысӀетехыпӀэ дэгъу афӀхьу.

ОХЪУТЭ Александр. Къэрэщэ-ЩӀэрджэс Рес-публикэм щыпсэурэ адыгэ-хэм ялӀпкъ культурэ авто-номие итхьамат.

ПАТРИОТИЗМЭМРЭ ШЫПЭНЫГЪЭМРЭ

Зэолхэр саугъэтхэу къэнагъэх

Краеведзу, тхаклоу, журналистзу ыкIи Адыгэ Республикэм геральдист закъоу ис Александр Данильченкэм «Ахэр хэгъэгум фэзэуагъэх» зыфилорэ тхылъыр къыдыгъэкIыгъ. Ар Хэгъэгум ззошхом тидзэхэм Теклоныгъэр къызщыдахыгъэр илъэс 70-рэ зэрэхуыгъэм фэгъэхыгъ.

Тхылъ-саугъэт

Тхылъыр Шэуджэн районым ит къутырэу Чернышевым шыщхэр нэмыцхэм къыташылэгъэгъэ зэо мэхъаджэм зэрэхэлъжагъэхэм ыкIи фашистхэр тыхэгъэгум зэрэрафыжыгъэхэм, Теклоныгъэр къыдзыхыгъэхэм зэрэащыщхэм къатегушылэ. Чернышевым шыпсэурэ пстэумэ ар шлэж тхылъу алытагъ. ПлэужыкIэу къакIэ-лъыкIохэрэм яхэгъэгум цыкIу итхылъ-саугъэтэу ар ялэщт.

Тхылъыр шхъэ 15-у зэхэт. Апэрэм къыщегъэжыагъэу узлэпашэу тхыгъэх. «Нацизмэм ышхъэ къебгъэлэтымэ, ащ идеологиие къуанчэ цыфхэр зынигъэсыхэрэр непэрэ мафэми тэлъэгъу. АщкIэ шысэ мэхуух Польшэм, Латвиэм, Литвам, Грузиэм, Молдавиэм, аужырэ илъэситIум Украинэм ащыхуэхэрэр, — етхы А. Данильченкэм. — Ау хъаулыеу зэуагъэп тятэжхэр, тятэхэр. Ахэм лыпсыкIэ къыдахыгъэ Теклоныгъэмрэ шхъафитныгъэмрэ непэ тэ къэтыухуэмэныр пшэрылъ шхъалэу ахэм къытфыщанагъ. Ззошхом шыфэхыгъэхэм яшлэж тымыгъэ-кIодынэу къытцэгугъых».

Пыим зэкIэ пэуцужыгъ

Тхылъым къыдэхыгъэ шхъэ зэфэшхъафхэм Хэгъэгум ззошхом ыпэкIэ къутырэу Чернышевым дэтыгъэ колхозэу «Красный партизаным» чIыгу гектар пчъагъэу илагъэр, итхъамэ-тагъэхэр, зэмыблэжъэу шылэжыагъэхэм ацлэхэр уагъашлэх. ЕтIанэ фашистхэр къыттебэнагъэх, а мафэр мэхъуогъум и 22-м тефэгъагъ. ЯтIонэрэ мафэм къутырым дэххэм митинг зэхаци, апэрэ нэбгырэ 40-у заом ежыагъэхэр агъэкIотэ-гъагъэх. Нэужым унэгъо псаухэр пыим пэуцужынынхэу дэ-кIыхэу къыхэкIыгъ.

Къэнагъэхэм алъэкIыштыр зэкIэ ашлагъ. Губгъохэр алэжыгъэх, зэолIхэм ашхын афарагъэщагъ, къыныгъохэр зэпачыгъэх. Пыир Кавказым бла-гъэу къызекIуалIэм, Черныше-вым шыщхэу нэбгырэ 75-рэ къалэу Кропоткин дэж тидзэхэм зыщэагъэпытэщт чIыплэхэр щатIынхэу кIогъагъэх. Ахэр зэкIэ бзылфыгъа-гъэх, лыжыгъэх, кIэлэ Iэтэ-хуагъэх.

Авторым архивхэм ачIэлъ тхыгъэхэм къэбар гъэшлэгъонхэр къахихыжыгъэх. Ахэм ащыщ 1941-рэ илъэсым Шэуджэн районым колхозни-кэу ыкIи къулыкъушлэу исхэр зэкIэ зэо Iофым зэрэ-фырагъаджэщтыгъэхэр. Ащ нэмыкIэу Шэуджэн — Улэпэ МТС-м бзылфыгъэхэр тракторист, комбайнер, слесарь, токарь сэнэхъатхэм ащыфа-гъасэщтыгъэх.

Партизан отрядхэу районым цызэхашэщтыгъэхэм Чернышевым шыщхэри ахэтыгъэх. Медалэу «За оборону Кавказа» зыфилорэм фэдэр ахэм ащыщхэм къаратыгъагъ.

«Хэти ащыгъупшагъэп...»

А. Данильченкэм къутырым дэкли нэмыцхэм апэуцужыгъэ нэбгырэ пэпч тхылъым игугъу къыщешы. Ахэр къызщыху-гъэхэ илъэсым, зыщызэогъэхэ чыплэхэм, бгъэхалхъэу къафа-гъэшъошагъэхэм къатегушылэ.

Шхъафэу ацлэхэр къыреIох 1942 — 1943-рэ илъэсхэм Чернышевым пэблагъэу щаукIы-гъэхэ зэолIхэм. Ахэм зыщыщхэр амышлэхэу унэгъо хатэхэм ащагъэтильыжыгъэхэр ахэтых. 2011-рэ илъэсым къутырым шыпсэурэ Иван Калюжнэм ятIэ къызщатIырэ карьерым илъэс 70-кIэ узэкIэлэ-бэжмэ къаукIыгъэгъэ зэолIым икIупшхъэхэр къыщыгъоты-гъагъэх. ЫцIэ агъэунэфыгъэп, ау ихъадэ Теклоныгъэм и Мафэ зыщыхагъэунэфыкIырэм тефэу 2012-рэ илъэсым агъэ-тильыжыгъагъ.

Я 81-рэ хыдзэ стрелковэ бригадэм ипэщагъэхэм, хэтыгъэ зэолIхэм, къутырым шыщхэу пыим гохъэгъэ къумалхэм апкъ къыкIыкIэ аукIыгъэхэм ацлэхэр тхылъым дэтых.

Александр къызэрилорэмкIэ, Чернышевым шыщхэу заом цызэогъэ офицерщ джынэс зыцIэ ашлэщтыгъэхэр. Нэбгы-рэ 13-мэ ацлэхэр авторым архивхэм къащыгъотыжыгъ-гъэх.

Заом псаоу къыхэкIыжы-гъэхэм тхылъым шыщхэу зы шхъэ афэгъэхыгъ. Аужырэ нэклубгъохэм уяджэ зыхуекIэ, гумэкIыгъом узэлъештэ. Хэгъэгум ззошхом хэлэжыагъэхэу Теклоныгъэр къызыдахыгъэр илъэс 45-рэ, 60, етIанэ 65-рэ зэрэхуыгъэр къэзылэгу-жыгъэ фронтовикхэм ацлэхэр ахэм арытых. Аужырэ юби-леир, Теклоныгъэм ия 70-рэ илъэс зыми хигъэунэфыкIы-жыгъэп, ащ фэдэ цыф къу-тырым дэсыжыгъэп.

... Для чего живет на свете
память,
Памятники ставят
для чего?

Чтобы знать,
как может значить
Имя человека одного.
Знать, что может
вынести на свете
Человек,
готовящийся в бой,
Знать, что жизнь,
ценою даже смерти
В жизни выше
трусости любой.

Памятники
нашу человечность
Поднимают в славе и цене,
Мужество вселяют в нас.

И вечность
в нашем сердце —
с нами наравне.

РУСЛАН НЕХАЙ.

ТхъамыкIэгъо мэфыщыр

Къын пстэоу къутырым дэххэм альэгъугъэм ашхъагъ къэхуэ 1942-рэ илъэсым шы-шхъэлэу мазэм имэфэ шлуцIищ мыщ фашистхэм щагъэхэгъэ тхъамыкIагъор. Шышхъэлэум и 6-м нэмыцхэм Ермэлхъаблэ аштэгъэхэгъ, мэфыщ текIыгъэу Мыекъуапи Шытхъали зэлъа-штэгъагъ. Тидзэхэм чIэнэгъэ-шхохэр ашыхэзэ а лъэхъа-ным къызэкIаклоштыгъэх, пыим, ар ыгъэфедэзэ ыпэ ригъэ-хуыщтыгъ.

Лабэрэ Шхъагуащэрэ азы-фагу нэмыцхэм шапэуцужы-гъэгъэ я 12-рэ советскэ дзэм итхъамыкIэгъо кIодыкIэ икIоу къызылотыкIырэ тхыгъэ гъоты-гуае. Маршалэу Г. Гречкэм имемуархэми ащ пае сатырэ заулэ нахь ахэтэп. Ау зэолIхэм ялыблэнагъэ зыфэдагъэр ыкIи ахэр зыщыщыгъэхэмрэ лIыгъэу зэрэхъагъэмрэ тарихым хэб-гъэзынхэу щытэп.

ЗыкIи къыхамыутыгъэ заохэм афэгъэхыгъэу А. Даниль-ченкэм итхылъ хэтых. Къуты-рэу Чернышевым дэж цыфыбэ зэрэщыкIодыгъэр ахэм ащыщ.

... Шышхъэлэум и 8-м я 12-рэ дзэм ия 81-рэ хыдзэ стрелковэ бригадэ изэолIхэр пхъа-шэу зэуагъэх. Ахэр нацист ди-визиеу «Викинг» зыфилорэм ибатальонэу «Норманд» зыцIэм пэуцужыгъэх. КъызэкIаклохэзэ

псыхъоу Лабэ къызэпырыкIы-рэ тидзэхэмрэ зышхъэ езы-хыжыжыгъэ цыфхэмрэ нэ-мыцхэм ошлэ-дэмышлэу ор къадашлэхыгъ. Ц I ы ф х э р псаоу псыхъом къызэпыры-кIынхэм пае тизэолIхэм лъэкIэу ялэр зэкIэ нэмыц танкхэм апа-гъохыгъ. Танк 15, бронема-шинэхэр, нэ-мыцхэр маши-нэхэм зэра-рысхэу, щэ-

гынхэр къагъэуагъэх. Ежхэ-ри зэкIэ ащ къылунагъэх. Чер-нышевым пэмычыжэ псы-икIыплэм шыфэхыгъэх е псым щитхъэлагъэх офицери 7-рэ солдатхэу ыкIи старшинэхэу 45-рэ.

«Норманд» ифашистхэм Улапэ шыщ нэбгырэ 22-рэ ла-жэ ямылэу къыдащи зэрэ-щаукIыгъэр къутырым шыщхэу К. Гладунцовам ыльэгъугъагъ. КъыкIэлъыкIорэ мэфитIум псэ-уплэхэу Мамхыгъэ, Хъакуры-нэхъаблэ, Чернышевым, Хъэ-пакIэм икIутыр нэмыц само-летхэр ашхъащытыгъэх. Хъа-тыгъужыкIое лъэныкъомкIэ къыкIыхэзэ къызэкIаклоштыгъэ-хэ тисаперхэм Лабэ тель лъэ-мыджыр къагъэуагъ.

Шышхъэлэум и 9-м нэмыц-хэр (румынхэри бэу ахэты-гъэх) Чернышевым къыдэхэ-гъагъэх. Ащ ыуж Улапэ, сов-хозэу «Заря», Новоруденкэр, Джаджэ, Мыекъуапэ аубыты-гъагъэх. Шэуджэн районым цызэхэщэгъэ колхозхэр зэкIэ ахэм ялэрылхъэ хуыгъагъэх.

Щымылэжхэр къытцэгугъых

Шлэжыр щыл. КIуасэрэп. ПлэужыкIэхэм тичыгу фашист-хэм язымытыгъэхэр ащымы-гъупшэнхэм фэшI Чернышевым шыщхэу заом цыфэхыгъэхэм апае саугъэтэу агъэуцугъэм дэж 2010-рэ илъэсым митингэу щашыгъагъэм 2045-рэ илъэсым щылэщт ныбжыкIэхэм афа-тхыгъэ писъмэр капсулэм ра-лхъи ыльапсэ чIалхъагъ.

Мыщ фэдэ гушылэхэр ащ хэтых: «Тыгъосэрэ мафэр шы-мылагъэмэ, непэрэри шылэ-щтыгъэп. Джащ фэд неущырэ мафэри. Зыпсэ зыгъэтильы тыхэгъэгум къэзыухуэмагъэхэр шымылагъэхэмэ, тэри джы ты-щылэщтыгъэп. Шъо, тауж къы-рыкIохэрэм, мамырныгъэр къэ-шъуухуэмэнэу шъулэ кытэ-лхъэ. Шъо шъуэфэдэщтыр ты-мышлэми, тичыхъэ къышутель, тэщ нахь шъо шъуэзэрэнахь дэгъуштыр тэшлэ».

«Ахэр хэгъэгум фэзэуагъэх» зыфилорэ тхылъым игушылапи, шхъэхэри, гушылэ ужыри авто-рым ытхыгъэх.

Шэуджэн районым ыкIи къу-тырэу Чернышевым зэо илъэс-хэм къащыхуыгъэ тхъамыкIа-гъохэр ащ нэм къыкIыгъэуцо-жыгъэх. Зичыгу къэзыгъэгъу-нэзэ фэхыгъэ пстэури пат-риот. Ахэм якъэбархэр къэзы-угъоижэу тхылъхэм адэзыгъа-хэхэрэри непэрэ мафэм ипат-риотхэу плытэнхэу атефэ. Александр Данильченкэр ахэм зэу ащыщ.

ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

ЩЫПЭНЫГЪЭМ КЪЫХЭХЫГЪЭ СУРЭТХЭР

Ахъщэжъгъэйхэр

1

Чэусарэ бэшагъэ ахъщэ-плэмьешхор зимыштэ-жыер, пкэнчъэу сыда кызы-дырихъакына?! Ежъ ышъхъэ-клэ кыитенэрэ щымылэу, хэ-бзэ лофи, унэгъо лофи, сабий-плуни здегъэцаклэ. Ау лэжъа-пкыу кыратырэ лэгум члэ-кыуадэ, ыцлэ еплонэуи щытэп. Ышъхъэ ээпкыу бзылфыгъэ ныбжыккэм кыплэжыер зэ-клэ зыдэклоштыр цыпэ-цыпэу ыкыудыизэ гуклэ зэхэгъушъхъа-фыкы: унэ хызмэт фэлэ-фа-шлэхэр апэрэх (тэ къэтымы-лэгъужыщтэу, къэдгъэнэшт-хэм апае егъэзыгъэклэ ты-зэрагъэуцоллагъэу, капремонт-хызынэжъым тефэрэр), га-зыпкыу, мафэ къэс гъогупкыу — шлоккэ зимылэу сыдигъуи къэнэжы. Ахэр зыхэкхлэ къэнэжыер гъомылапхъэхэм ыкы (Тхъэм ущеухъум) узэмы-жэгъэ гузэжыгъум — сымэ-джэныгъэм, къэкло-кложъ, уцы-зыфэплошхэм апае пымыгъэ-тылпыккы хъухъэщтэп, а зэк-лэми ауж ежъ лажъэрэм ышъхъи, клэлэцкыкхэм фэныкыуагъэу ялэр бауа? Ар кыпфидзэ-щтэп. Арышъ, цыф кызырэкло-пэпчъ щымылэ имыкыу-имынам имыжыгъоу жъы ашы.

Ары, шыкур! Чэусарэрэ ишъхъэгъусэрэ армэухэп, лоф-шаклох. Лпыр инасыпышъ ил, луи, ши яунагъо илэп, са-быишъу Тхъэм кыратыгъэм гъу-нэнчъэу агъэрэзэх. Зэклэ яунэ-гъо-унашъо умышлэмэ, уяхъо-псэн зыфалорэм фэдэх. Шып-къэ, бэмышлэу, сыд ишкык-ми, общежитиэхэм унэ-фэтэр-хэу ащашыжыгъэхэ унэ цы-кыуиты ащэфыгъ. Джы Сахы-дэ илэжъапкы зэрэщытэу ащ — кредитым пэлэхъэ. Ешъо-рэп, ешхэрэп, ильэс 20 фэ-диз хъугъэу «лэпылэгъу псын-клэм» исэу, сымэджэщым щэ-лажъэ. Чэусарэ — музыкант, клэлэцкыкы ыгъыплэм лоф щэ-шлэ. Пшъэшъэжыиштыр такы-рых — ильэси 10, 8 аныбжъ, клэлэеджаклох. Анахъ цыкыу-р шъэожъый, ильэси 4 аныбжъ. Янэ зылуи клэлэцкыкы ыгъыплэм члэс, арышъ, пчэдыжыи, пчы-хы игъус. Алыи цыкыу са-бийба, тучанышхоу дунэе шхы-ныгъор зыщызэгъэзэфэгъэм зычлэхъэхэккэ нахъ къэбза-джэ, «кысфэщэф!» елошъ, янэ моклэ-мыклэ екыудыи. Иклас сокыр, шоколад гъэпкыгъэхэр, сэнэшъхъэ-мыларысэхэу уыными плупс къэзыгъачэхэрэр. Ары

къэс ныр сабыим елушашъэ, ахэр пшхыхэмэ уагъэсымэ-джэщтэу релэ.

— Адэ сыда мо тетем инэ-нау ахэр зыкыфидзэфыхэрэр? — ело шъэожъыем, кыгуры-лорэп зэккэми ашхырэм ежыр-сымаджэ зыкыиштыр.

Мыдыклэ Чэусарэ гулэзэ ахъ-щэжъгъэйхэр псынклэу къелы-тэх, зы хъалыгъурэ щэ лит-рэрэ къэзыхъын икыумэ, на-хыбэ фаеп. Псынклэу Алыи цыкыу зылуиштыгъэ мэклайм кылуиштыжыи, кассэм къэкыуа-гъэх. Чымэтэшхом изэу ша-фэхэрэм ащыщэп, а ылыгъым-сыд икыэлъыт, сомэ бб-рэ нылэ-тефэрэр. Ау ежъ бзылфы-гъэм кызылэытэм, сомэ 60 тыригъэфагъэр. Джы Чэусарэ кыууппыжыгъ, сомэ 5 щэккэ-ытыштым, мыдыклэ ыуж иты-хэри, гузажъохэ зырагъэшлэу, нахъ къэкыуатэх. Ежыр пхы-рызыштым фэд, ауми, тучан-тесым зыриуфэхыи, кыфи-хыжыныу рилуагъ. Мыдыклэ Алыи цыкыу оуитлоу кыхи-дзагъэу мэгы, фай шоколад-кэ, фай клэнклэ-джэгуалъэ, фай псылэшлэу.

Тучаным кызырэккыжыгъэу ежъ Чэусари ыгу кызызэхъагъ: еджагъ, епцагъ, лоф-ешлэ, шъхъэгъусэ ил, ау ильэс-15-у унагъо зысым кышчы-ублагъэу, моу ежъ зэрэшлои-гъоу, зыфаер кышчыфын ыльэ-кыныу, клэщыгъо горэ ибын-хэми аригъэшхынэу, хэти зы-фэе-зыфэшлур, мазэм зэ е тло-нахъ мыхъуми, кыафидзэныу-нэу зэрэмыхъурэм, «а зилэ-хэм» зэрэнахъ дэир ымышлэу, къагъэцыхагъ. Ау лэжъапкы-рыцлэ къодыеу, патхыжыерэм хабзэм ифедэу хэлыр нахы-бэжъэу, кыбдэлэнышхо уымы-лэмэ зэрэкыныр ыкы мафэ къэс ар нахъ зэхышлэ зэрэ-хъугъэр къэнафэщтыгъ. Сабый-ри, янэ ыгу кызырэкызыгъэр зэхышлэу, жъы кымыщэу го-тэу кыдэушъэщтыгъ. Пчыхъэ-

пэ шлункым кыхэпсырэ осты-гъэ нэфым кызызэхэм, Чэу-сарэ исабый цыкыу ифэныкы-гъэ пстэур ригъэкыжъ шлои-гъоу, ынэгъушъхъэ цыкыуэм ябэугъ, Алыи, зэккэ щыгушпэжыгъэу, имамэ кыфэчэфыгъ. Етланэ-шъаом ыжэ кыдэзыгъэм Чэ-усарэ кыгъэщыгъ ыкы джыри-ыгу кызызэхыгъэхъагъ:

— Мама, мам, сэ мары-псынклэу инышхо сыхъунышъ, тучанышхо кыпфэсщэфышъ, ащ оц нэмыккы члэзгъэхъа-щтэп, зэккэ телъхэри тэтиешъ. Дэгъуба, мам! — Мо цыкыу-жыер зэгупшысагъэр, зэккэ-бэу уилэн зэрэфаем гу зэрэ-пыттагъэр ным ыгъэшлэгъуагъ. «Ар сэлэ шъхъаеккэ, мыхэр-тэщ фэдэщтхэп, бэккэ нахъ-ашъхъэ фэусэжъхэ хъуштых, щылэныгъэм уегъасэба!» — зэриложыгъ.

Яунэ пчээлупэ зылохъажъ-хэм, яшъхъангъупчэ нэфы-нэр кызырэккыжыгъэм гу пы-тагъ, «пшъэшъэжыиэхэр исых» ылуагъ. Исабийхэр орэпсаухи, итлэтыккыу щымылэхэми зэ-резэгъыштым зыриуытылэ-жыгъ. Ятлонэрэ къатым нэ-сыгъэхэу Сахыдэ гушлэ нэ-гоу кыпэгъокыгъ. Ащ егъа-ши ыгу клэдырэп, сыдигъуи-кышхы дэгъоу щылэхэу, а-клэлэцкыкыу зызэрэшлэ-рэ-тлэу-шъокыуэхэми мэхъанэ ари-тырэп. «Шагъуа тучаным члэ-т сабыим зыгорэм ланэ фэшымэ, уыными зэккэ къэпщэф пшлои-гъоу боу гъэпцлэлабэ ащ-щыолэзгъу» елошъ, шъхъа-щэкы.

— Гушлэпкы, сйда, хэ-та кытфэкыуагъэр, къашлэ? — къеупчы Чэусарэ лпыр. Ау бзылфыгъэр ащ фэдэ джэ-гуклэм фэхъазырэп, къэккыу-хэти хэти бгъуитлэмкы?

— Хэта къэкыуагъэр? Кыало-сызэгъомыгъэутэу, — фэдзы, ау Сахыдэ зэхимыхышъо-зы-шлэ, Алыи цыкыу ылаплэ-тесэу дэккыжыгъэх.

2

Чэусарэ мыпчыхъэ зыхэты-гъэ зэхэшлэ гомылухэр псын-клэу тезыжыгъэх, ныкылыфы-гъэ нахыжъэу зэмыжагъэхэр, ма-кы-пкыкы кымыгъэлэу кы-зэрэхэжыгъэр иголагъ. Мари-тэ «былым насып и!» зыфа-лохэрэм ащыщыгъ. Сыдигъуи-ицкыкыу кышчыгъэжыгъэу, ятэ ахъщэ зэфэдэу зафиго-щыккэ зэш-зэшыпхъухэм, Ма-ритэ исомэ нэмыккы сомэ кы-гохъофэккэ ыукоштыгъэп, да-хэу гъэплагъэу, сомэ ыкы со-миш, сомитфхэр зэрихъэщты-гъэх. Я 8-рэ классыр кызые-ухым, ежъ шлои-гъоу торго-ва техникумэу Краснодар дэты-гъэм члахыи, ильэси 4 ще-джагъ, кыуухыгъ. Ардэдэм чы-лэм кымыгъэзэжъэу лофшэ-ныри гъомылэпхъэ тучанышхо-у «Улыбка» зыцлагъэм щыри-гъажыи, дахэу сатыум хэзэ-гъагъ. Лоф ышлэзэ, Урысы-ем икыалэмэ ащыщ Совет-скэ Союзым ильэхъан сатыу-шынымккэ институтри кыши-ухыжыи, дахэу шъхъэлыгъы-жыккэ ыгъотыгъ. Аузэ щылэ-ныгъэм хэуцуагъ, шлуцлэри-фыжыри зэхыгъэккыкыныхэ-ыльэккыныу, теубытэгъэгъэ-пы-тагъэ зыхэлэ бзылфыгъэу хъугъэ. Ыгуккэ ымыштырэм, шломытэрэзым ухэтккы пфы-те-щэщтыгъэп, итеплэккэ бзыл-фыгъэ лугъэ-шыгъэ голу дэ-дэгъэм, ыгуккэ сыдигъуи лыгъэ-хэлэыгъ. Маритэ бэ ышъхъэ-кырыкыуагъэр, ау сыд фэдэ-рэ чылыи пытагъэ хэлэу зэ-пичын ыкы кыкыжыи фы-зэшлокыштыгъ. Гурытыгъ бы-нымккэ, ау зэккэми анахы-жыым фэдэу, янэ папкыу ялагъ. Игуккэгу, ихъалэлыгъэ, ишлэ-шлэн хэткыи мыхыжыгъ. Ащ-фэдэ горэ хэти илэ хабзэба.

3

Чэцныкыо клэс охъуфэккэ-Чэусари Сахыди, пшъэшъэ-

жыитлэри (шъэожъыер зигъэ-джэгуккыи, машинэшхо дахэу-кыфыхыгъэр ыбгъэ клэлыу-лэшлоу чыежыгъагъэ) щысы-гъэх. Ныкылыфыгъэм ибын-дахэ зэрэфэзэщыгъэр Мари-тэ кыхэщыщтыгъ, шыпхы на-хыккыи, махълэри, сабий-хэри зэрэгъушлокаехэр мыгъуа-щэу, къэлэ унэ зэпыт цыкыу-итлэмэ чэфыгъо иныр арызыгъ.

Ахъщэжъгъэйхэр зылытэу, зыгу елэжыгъэу тучаным члэ-тыгъэ Чэусарэ ныкылыфыгъэ-уилэным имэхъанэ ильэшыгъэ-зэхышлэу, моц фэдизычым кыккыи кыфэккыгъэ шыпхы-нахыжъ дахэм еплэккышты-гъэп. Ыгъэшлагъоштыгъ Мари-тэ ыгуккэ ихъалэлыгъэ, зэккэ-зэфэдэу ыш-шыпхыуэхэр, ахэм-ялфыгъэхэр, лыхыи-лышчы-хэр клэзыгъэ-хэзыгъэ имылу-кызырэгъэгъуэхэрэр. «Гум пы-кыиэрэп пэккыжыи» зэралоу, хэ-кыиэрэм фэдэ пчэагъэккэ на-хыбэу кыхэжыжыерэм фэ-дэу, Маритэ псэуеккэ дахэ зэ-рилэм, зэрэцыфышлур ежъ-Чэусари ыгу кылылэщтыгъ. Шыпхы луш дэдэм игъэпсы-кыи ыгъэшлагъо икыуштыгъ. Ыгу-икыбзагъэ фэдэ къабзэу, Ма-ритэ ыбзи лэшлугъэ, игъэсэп-тхыдэ зэфэшъхъафэхэмккэ узы-лышчыны кыдэхъуштыгъ. Чэ-усарэрэ Сахыдэрэ ясабыиш-нахъ мылкъушхо зэрэмыхъу-рэр, адрэ щылэныгъэ лофыгъо-цыккыуэхэр зэккэ ахэм кызы-рэшлэккыгъэ къодыехэр, сыд-хъугъэккыи угу ебгъэфэхыи зэ-рэмыхъуштыр, хэккыплэ зыфэ-мыгъотын лоф гори зэрэщы-мылэр, ахъщэр — орэжъгъэи, орэныи — икыкыуаккыи иккы-жыккыу зэрэщытыр, ор-орэу-зыфэбгъэшъуашэрэм узэрэлу-уплэрэр, сабыим папшлэрэр, фэныкыом ептырэр фэдишъэу-кызырэккыжыерэр зэриушэты-гъэр ышъхъэккэ Маритэ шы-пхыу рилуагъэх. Сабый пэпчъ-рызыккэ зэрилэр зычымыгъэ-гъупшэнэу, щылэныгъэ зэблэ-уныгъэхэм ыгу атыримыхъэ-нэу ыкыи ыгу ежъ-ежыерэу-ымыгъэккыныу елэлуыгъ. Гу-шхуагъэр, гъашлэр зэрэзафэр-сыдигъоккыи зычымыгъэгъупшэн-хэр зэрэхэккыплэшлур кы-гуригъэлэуагъ, ор-орэу зыфэб-гъэшъуашэу зэппэсырэм фэ-диз къабзэ зэрэбгъотырэм гу-лыиригъэагъ. Ахъщэжъгъэйхэр-нахъ шигъэзыенхэшъ, нахъ-ахъщэ ин-тхылыплэхэр (зы нахъ-мыхъуми) ренэу зыдэлъ ахъ-щальэр зыдылыгъыныу кыри-луагъ. Ежъ Чэусари гу кызы-лэпышхыжыгъэу, «а зы-фаплорэм хэлъ щы!» ылуи, кыдыригъэштагъ.

МАМЫРЫКЪО
Нуриет.

Автомобильхэм къахэжъуагъ

Иккыгъэ ильэсым кыккыло-ккы автомобиль псынклэхэр зилэ-хэм япчъагъэ Адыгеим кы-шыхъуагъ.

Адыгэ Республикэм хэгъэгу-ккыло-лофхэмккэ и Министерствэ-гъогухэр щынэгъончъэнхэмккэ икыэралыгъо кы-лыкыу макъэ кызырэгъэгъу-гъэмккэ, ахэм япчъагъэ 156991-м нэсыгъ.

2014-рэ ильэсым егъэпшагъэмэ, ар-проценти 5-ккэ нахыб. Ахэм янахы-бэр цыфхэм яунаех. Адыгеястатим

кызырэгъэгъагъорэмккэ, физическэ-лицэхэм автомобиль мини 129-рэ фэ-диз агъэфедэ.

Щылэ мазэм иапэрэ мафэ ехъулэу-Адыгеим регистрацие щашыгъэ хы-лэзэщэ машинэхэми азыщанэ фэ-диз къахэжъуагъ, прицепхэр 10400-м нэ-сыгъэх.

Псэуплэ пстэури зэбгъапшэмэ, ти-республикэккэ анахъ автомобильбэ-зычагъэфедэрэр къалэу Мыекъуап-ары, ахэр мин 61-рэ мэхъух.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ячыплэхэу зэдагъэфедэхэрэм игъом гъэцэкӀжынышхохэр яшылӀгъэнымкӀэ лофыгъо зауӀэмэ яхылаӀагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2015-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 9-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ячыплэхэу зэдагъэфедэхэрэм игъом гъэцэкӀжынышхохэр яшылӀгъэнымкӀэ лофыгъо зауӀэмэ яхылаӀагъ» зыфилорэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2013-рэ илъэсым шышъхьэлум и 1-м аштагъэу N 225-р зытэтэу «Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ячыплэхэу зэдагъэфедэхэрэм игъом гъэцэкӀжынышхохэр яшылӀгъэнымкӀэ лофыгъо зауӀэмэ яхылаӀагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2013, N 8; 2014, N 4, 12; 2015, N 3) мыщ фэдэ зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу:

1) я 11-рэ статья:

а) иа 1-рэ лахъ мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«1. Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ячыплэхэу зэдагъэфедэхэрэм гъэцэкӀжынышхохэр зарашилӀэн фэе пӀалъэу республикэ программэм щыгъэнэфагъэр къэмысызэ, бюджет мылькумрэ регионалнэ операторым имылькүрэ кыыхамыхъэу фэло-фэшлэ зауӀэ агъэцэкӀагъэ (е) гъэцэкӀжынын лофшӀэн горэхэр

зэшлахыгъэ ыкӀи республикэ программэм щыгъэнэфэгъэ пӀалъэм мыщ фэдэ фэло-фашӀэхэр (е) лофшӀэнхэр икӀэрыкӀэу агъэцэкӀэнхэ фаеу щымыт зыхъукӀэ, мыщ фэдэ фэло-фашӀэхэмкӀэ ыкӀи (е) лофшӀэнхэмкӀэ уасэу Урысые Федерацием псэупӀэхэмкӀэ и Кодекс ия 190-рэ статья ия 4-рэ лахъ диштэу агъэнэфагъэр фэтэрыбэу зэхэт унэхэм язылахъ зимылькү хахъэхэу гъэцэкӀжынышхохэм атегъэпсыхъэгъэ фондхэр регионалнэ операторым исчет щызэзгъэулухэрэм игъэкӀотыгъэ гъэцэкӀжынынхэм атефэшт взносхэм ятынкӀэ пшъэрылӀэу ялэхэм ягъэцэкӀжынын пӀэуагъэхьанэу.»;

б) я 2-рэ лахъым хэт гуцылӀэу «заухырэр» зыфилорэр гуцылӀэхэу «фэло-фэшлэ зауӀэмэ ягъэцэкӀэн» зыфилорэрэмкӀэ зэблэхъугъэнхэу;

2) я 12-рэ статья хэт гуцылӀэхэу «муниципальнэ бюджет учреждениехэм» зыфилорэр гуцылӀэхэу «муниципальнэ бюджет, казеннэ учреждениехэм» зыфилорэрэмкӀэ зэблэхъугъэнхэу;

3) я 13-рэ статья:

а) иа 1-рэ лахъ гуцылӀэхэу «регионалнэ операторым ымыгъэфедэгъэ мылькӀоу къэнагъэр къыда-

пӀытэзэ» зыфилорэр хэгъэхьогъэнхэу;

б) я 3-рэ лахъым гуцылӀэхэу «фэтэрыбэу зэхэт унэхэм гъэцэкӀжынышхохэр яшылӀгъэнын» зыфилорэр хэгъэкӀыжыгъэнхэу;

4) я 14-рэ статья:

а) ышъхьэ хэт гуцылӀэхэу «мылькӀум икӀэтӀупщын» зыфилорэрэм ауж гуцылӀэхэу «фэло-фашӀэхэр ыкӀи (е)» зыфилорэр хэгъэхьогъэнхэу;

б) иа 1-рэ лахъ хэт гуцылӀэхэу «мылькӀум икӀэтӀупщын» зыфилорэрэм ауж гуцылӀэхэу «фэло-фашӀэхэр ыкӀи (е)» зыфилорэр хэгъэхьогъэнхэу, гуцылӀэхэу «е нэмыкӀ потребительскэ кооператив хэушъхьа-фыкӀыгъэхэм» зыфилорэр хэгъэкӀыжыгъэнхэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ илэ зыхъурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы Законом кӀуачӀэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу ТХЪАКӀУЩЫНЭ АспӀан

кӀ. Мыекъуапэ,

тыгъэгъазэм и 18, 2015-рэ илъэс
N 486

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Автотранспортым изытет зэраупӀэкӀүрэм пае анахьыбэ дэдэмкӀи 2016-рэ илъэсым уасэу атыщтыр зыфэдизым ехылаӀагъ

2011-рэ илъэсым бэдзэогъум и 1-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 170-р зытэтэу «Автотранспортым изытет зэраупӀэкӀүрэм ыкӀи Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ зауӀэмэ зэхъоклыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм яхылаӀагъ» зыфилорэм диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешӀы:**

1. Автотранспортым изытет зэраупӀэкӀүрэм пае анахьыбэ дэдэмкӀи 2016-рэ илъэсым уасэу атыщ-

тыр зыфэдизыр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

2. Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжыагъэу мы унашъом кӀуачӀэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПӀЫЛ Мурат

кӀ. Мыекъуапэ,

тыгъэгъазэм и 31-рэ, 2015-рэ илъэс
N 323

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ и Министерствэ иунашъоу N 46-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ икӀэралыгъо учреждениехэм ыпӀкӀэ зыхэлъ медицинэ ыкӀи нэмыкӀ фэло-фашӀэхэр агъэцэкӀэнхэм ехылаӀагъ» зыфилоу 2013-рэ илъэсым щылэ мазэм и 31-м къыдэкӀыгъэм зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Кадрэхэм япхыгъэ зэхъоклыныгъэхэр Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ и Министерствэ зэрэфэхъугъэхэм кыыхэкӀэу **унашъо сэшӀы:**

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ и Министерствэ иунашъоу N 46-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ икӀэралыгъо учреждениехэм ыпӀкӀэ зыхэлъ медицинэ ыкӀи нэмыкӀ фэло-фашӀэхэр агъэцэкӀэнхэм ехылаӀагъ» зыфилоу 2013-рэ илъэсым щылэ мазэм и 31-м

къыдэкӀыгъэм зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэнэу, гуадзэу N 7-р мы унашъом игуадзэу N 1-м диштэу шыгъэнэу.

2. ЗыкӀэтхэхэрэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кӀуачӀэ илэ мэхъу.

Министрэу МЭРЭТЫКӀО Рустем

кӀ. Мыекъуапэ,

щылэ мазэм и 20, 2016-рэ илъэс
N 34

Адыгэ Республикэм лофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкӀэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цыфхэм социальнэ лъэныкъомкӀэ яфэло-фашӀэхэр зэрагъэцэкӀэхэрэм икӀэралыгъо республикэ упӀэкӀүн зэрищыкӀагъэм тетэу зэхэцэгъэнымкӀэ Административнэ регламентым иухэсын ехылаӀагъ

Федеральнэ законэу N 294-р зытэтэу «Къэралыгъо ыкӀи муниципальнэ упӀэкӀунын агъэцэкӀэ зыхъукӀэ юридическэ лицэхэм ыкӀи унэе предпринимательхэм яфитыныгъэхэр укӀуагъэ мыхъунхэм фэгъэхьыгъ» зыфилоу 2008-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 26-м аштагъэм ыкӀи Федеральнэ законэу N 442-р зытэтэу «Урысые Федерацием щыпсэурэ цыфхэм ясоциальнэ фэло-фашӀэхэм ягъэцэкӀэн фэгъэхьыгъ» зыфилоу 2013-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 28-м къыдэкӀыгъэм атегъэпсыхъагъэу **унашъо сэшӀы:**

1. Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цыфхэм социальнэ лъэныкъомкӀэ яфэло-фашӀэхэр зэрагъэ-

цэкӀэхэрэм икӀэралыгъо республикэ упӀэкӀүн зэрищыкӀагъэм тетэу зэхэцэгъэнымкӀэ Административнэ регламентыр ухэсыгъэнэу.

2. Къэбар-правовой отделым:
— мы унашъор Адыгэ Республикэм лофшӀэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкӀэ и Министерствэ исайт ригъэхьанэу, кыыхаутыным пае гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» яредакция, мазэ къэс къыдэкӀырэ официальнойнэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфилорэм алэкигъэхьанэу;

— Урысые Федерацием ишӀольырхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьа-

ным пае Урысые Федерацием юстициемкӀэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкӀэ и ГъэлорышӀаплэ мы унашъор лэкигъэхьанэу.

3. Официальнэу кызыхаутырэм ыуж мэфи 10 зытешӀэкӀэ мы унашъом кӀуачӀэ илэ мэхъу.

4. Унашъом игъэцэкӀэн зэрэкӀорэм иупӀэкӀүн сэ сшъхьэкӀэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу ОСМЭН Альберт

кӀ. Мыекъуапэ,

тыгъэгъазэм и 31-рэ, 2015-рэ илъэс
N 380

ТИЗЭИУКИЭГЪУ ГЪЭШІЭГЪОНХЭР

Зещаклом уегъэгушхо

Пчыхъэзэхыхъэхэр, концертхэр зепщэнхэр Іоф кызырэклом. Аужрэ ильэсхэм Мэкълэ Руслъан искусствэм фэгъэхыгъэ зэлуклэгъухэм бэрэ ащытэлъэгъу. Сэнэхъат тедзэу кыхыхыгъэ Іофшлэныр шлогъэшлэгъон.

Адыгэ Республикэм иартист цлэрылхэр зыхэлэжъэхэрэ концертхэм ащыт нэлъасэ тыщы-зэфэхыгъ. Р. Мэкълэр клэлэ ныбжьык, мэкъэ Іэтыгъэ дахэклэ кызырэгъушылэрэм изакъоми, уедэлъу пшлэигоу зыфэгъэхъа-зыры. Артистхэм ацлэхэр зери-шлэхэрэм даклоу, искусствэм зэрэхэщэгъэхэм зыщегъэгъуазэ. Нэбгырэ пэпчъ кыриллэлэщтым пшлэрыгъэшъэу егупшысэ.

— Концертхэр зезыщэрэм залым члэсхэм нэлъасэ уафишлы зыхык, клэлэу кызырэгъушылэрэм мэхъэнэ ин етэты, — кы-тилуагъ Адыгеим, Къэрэщэе-Щэр-джэсым язаслуженнэ артисткэу

Нэчэс Анжеликэ. — Угумэклызэ пчэгум укыхъэ зыхык, ордэу зэхябгъэхы пшлэигоу гуклэ зыфэгъэхъазырынэу игъо уимы-фэу нэгъэуплэлэгъухэр кыхы-кых. Мэкълэ Руслъан концертхэр зерищэнымклэ сэнэушыгъэ хэлъ, тэ, артистхэм, тыфэраз.

Адыгэ Республикэр мыгъэ ильэс 25-рэ хъушт. Мэкълэ Руслъан юбилей концертхэм язе-щаклохэм ахэтышт. Ащ кызырэрэ-тилуагъэу, искусствэм апэрэ лъэ-бэкъухэр шызышлэхэр клэлэцы-кыхэр пчэгум кыпщэнхэм фэшл кыдэлпльтэн фаер маклэп.

Клэлэцыкы ансамблэу «Шпар-галкэм» изэфэхысыжъ пчыхъэ-

зэхэхъэ гъэшлэгъонэу джырэлэ-лагъэ филармонием шыкылагъ. «Шпаргалкэм» ихудожественнэ пашэу Марина Фатеевам кызыр-этилуагъэу, сабыйхэм ильэси 5 — 6 зыныбжьхэр ахэтых. Мэкълэ Руслъан клэлэцыкыхэм алыплъэнэу, игъом пчэгум кы-тырищэнхэу, гушылэ фабэхэр афилонхэу шыклэхэр кыегъотых.

Непэ концертхэм ащыуджыхэрэ шъэожъыхэм, пшъэшъэжъыхэм Нэхэе Тэмарэ, Быштэкъо Азэ-мат, Нэчэс Анжеликэ, Дзыбэ Мы-хъамэт, нэмык ордэлохэм афэ-дэхэр кхэхэлынэу Руслъан елы-тэ, иамалклэ Іэпылэгъу афэхъу.

Сурэтым итхэр: **Нэчэс Анже-ликэрэ Мэкълэ Руслъанрэ.**

ЗЭХЭПХЪЭГЪЭ ДУНЭЕ ЗЭИУКИЭГЪУХЭР

Теклоныгъэр Японием кыыщыхыгъ

Японием икълэу Токио зэхэпхъэгъэ шъхъэзэкъо зэнэкъокъухэмклэ Дунэе зэлуклэгъухэр шыкылагъэх. Адыгэ Республикэм испортсменхэр зэлуклэгъухэм ахэлэжъагъэх, бэнэплэ алырэгъухэм теклоныгъэр къащыдахыгъ.

Мексикэм, Японием, Урысыем, нэмыкхэм якомандэхэм ахэт-хэр зэнэкъокъугъэх. Урысые Фе-дерацием иллыкхэхэр нэбгырищ хъуштыгъэх. Сергей Мартыно-

выр Ростов-на-Дону щэпсэу. Хъатхъохъу Байзэтрэ Ельэшылэ Бислъанрэ Адыгэ Республикэм иллыкхэх.

Ельэшылэ Бислъан килограмм

77-м нэс къэзыщэчирэмэ якуп хэтэу илэпэлэсэнэгъэ кыгъэлъэ-гъуагъ. Японием испортсменэу Кента Тагаки зылоклэм, теклоны-гъэр зыхыштыр къэшлэгъошл-гъэп. Японием испортсмен ду-наим шызэлъашлэ. Бэнэгъу 14 илагъ, 13-м теклоныгъэр нокаутклэ кыышыхыгъ. Ар кыдалытэзэ, спортым хэшылк физиолэхэм зэ-луклэгъур К. Тагаки ыхыштыр бэмэ алытэщтыгъ.

Ельэшылэ Бислъан лыгъэ шъыпкъэ зэнэкъокъум шызери-хъагъ. Зэлуклэгъур едзыгъуищ мэхъу. Такык тфырытфэу гошы-гъэ. Ятлонэрэ едзыгъор аублагъэу Адыгеим ибатыр теклоныгъэр кыдыхыгъ.

Хъатхъохъу Байзэт килограмм 70-м нэс къэзыщэчирэмэ янэкъ-кыгъ. Японием испортсмен лъэ-

шэу Шункий Ото луклагъ. Нарт шъаом гэхъагъэ зеришлыгъэр Япо-нием итренер цлэрылхэм агъэ-шлэгъуагъ. Зэнэкъокъур заублэм, Хъатхъохъу Байзэт мэшлэуагъ фэдэу алырэгъум псынклэу зы-щигъазэщтыгъ. Такыкытлэу нахъ мыкылагъэу теклоныгъэр зэлуклэ-гъум кыышыхыгъ.

Тиспортсменхэр Японием зэ-клохэм, Урысыемрэ Адыгеимрэ ябыракъхэр зыдаштэгъагъэх. Бы-ракъхэр ашъагъ шылэтыгъэхэу зэнэкъокъум хэлэжъагъэх.

Шъопсэу, нартхэм ялыкхэхэр! Спортышхом лыгъэу шызешъу-хэрэм тегъэгъушхо, Адыгэ Респуб-ликэм щытхъоу фалорэм зелэты. Тренерхэм, спортсменхэм та-фэгъушлэ.

Сурэтхэр Японием шыклогъэ зэлуклэгъухэм къащытираыхыгъэх.

БАСКЕТБОЛ. СУПЕРЛИГЭМ ия 3-рэ КУП

«Динамо-МГТУР-» апэ ит

«Киров» Киров — «Динамо-МГТУР» Мыекълэуапэ — 70:88. Мэзаем и 1-м кълэу Киров шызэдешлагъэх.

Телефонклэ къатыгъ. «Дина-мо-МГТУР-м» итренер шъхълэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу Андрей Синельнико-вым ешлэгъур рамыгажъэзэ ыкы кызаухым гушылэгъу тыфэхыгъ. Тиспортсменхэм зэлуклэгъум дэ-гъоу зыфагъэхъазырыгъ. Текло-

ныгъэм икыдэхын хъаклэхэр нахъ пэблагъэх.

— «Кировым» очко 29-клэ ыпэ титэу уахтэ кыхыкыгъ, — кы-тилуагъ Андрей Синельниковым. — Тиешлакхэм Іэлэлэсэнэгъэ дэгъу кыгъэлъэгъуагъ. Максим Абызовым очко 26-рэ кытфи-

хыгъ. «Динамо-МГТУР-м» икапитанэу Артем Гапошиным очко 18, Алексей Ши-роковым 13 рагъэкыгъ. Илья Хмарэ уытхъуныр ифэшъуаш, зэхэщэн Іофыгъо-хэмклэ кхэхэщыгъ.

2015 — 2016-рэ ильэс зэ-нэкъокъоу баскетболымклэ су-перлигэм ияцэнэрэ куп шыклорэм

«Динамо-МГТУР-м» ешлэгъу 20 щырилагъ. Зэлуклэгъу 19-мэ текло-ныгъэр къащыдихыгъ. Тикоман-дэ апэрэ чыплэм щыл.

Тыгъуасэ «Динамо-МГТУР-м» «Кировым» ятлонэрэу дешлагъ. Мэзаем и 11 — 12-м тикоман-дэ Тобольскэ испортсменхэм ти-кълэ ащылуکلэшт.

**Нэклубгор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТИЛЬ Нурбий.**

**Зэхэзыщагъэр
ыкы кыдызэ-
гъэклэрэ:**

Адыгэ Республи-
кэм лъэпкъ
Іофхэмклэ, Іэклыб
къэралхэм ащы-
псэурэ тилъэп-
кыгъэхэм адырлэ
зэпхыныгъэхэмклэ
ыкы кълэбар
жъугъэм иамал-
хэмклэ и Комитет
Адресыр: ур. Кре-
стьянскэр, 236

**Редакциер
зыхэшлэр:**

385000,
къл. Мыекълэуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхълэм
иапэрэ гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкыжъ зы-
хырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхъаты-
гъэр:**

Урысые Федерацием
хэутын Іофхэмклэ,
телерадиокъэтын-
хэмклэ ыкы зэлъы-
Іэсыклэ амалхэмклэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гълэоры-
шлэл, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къл. Мыекълэуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкълэмкы

пчъагъэр

5001

Индексхэр

52161

52162

Зак. 56

Хэутыным
узшыкІэтхэнэу щыт
уахтэр
Сыхъагыр 18.00
ЗыщыкІэтхэгъэхэ
уахтэр
Сыхъагыр 18.00

Редактор

шъхълэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шъхълэм
иапэрэ гуадзэр

Мэшлэкъо

Саид

Редактор шъхълэм
игуадзэр —
пшъэдэкыжъ
зыхырэ
секретары
Хъурмэ Хъусен